

Právne a legislatívne aspekty ochrany osobných údajov

eFOCUS

Právna ochrana jednotlivca podľa zákona o ochrane osobných údajov

Mgr. Marek Múčka
riaditeľ odboru správnych konaní

Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky

eFOCUS

Predpoklady aplikácie zákona

Zákon č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) sa vzťahuje na

- **systematické spracúvanie osobných údajov, ktoré sú súčasťou informačného systému alebo sú určené na spracúvanie v informačnom systéme**

Zákon sa nevzťahuje

- **na spracúvanie osobných údajov pre vlastnú potrebu**
- **na osobné údaje získané náhodne bez predchádzajúceho určenia účelu a bez zámeru ich ďalšieho spracúvania**

Predpoklady aplikácie zákona

- Ak je vylúčená pôsobnosť zákona – právna ochrana jedinca je stále garantovaná v občianskoprávnej rovine prostredníctvom uplatnenia práva na ochranu osobnosti alebo trestnoprávnymi inštitútmi
- Mal by byť zohľadňovaný princíp „ultima ratio“ – prednostné uplatnenie iných ako trestnoprávných prostriedkov na ochranu svojich práv

Stručný prehľad zmien

- Systematika návrhu zákona
- Precizovanie viacerých ustanovení
- Úprava a doplnenie základných pojmov
- Inovácia práv dotknutej osoby
- Podmienky spracúvania biometrických údajov
- Postavenie a podmienky poverenia zodpovednej osoby
- Flexibilnejší cezhraničný prenos osobných údajov
- Vykonávacie predpisy (prepracovaná koncepcia bezpečnosti)
- Posilnenie nezávislého postavenia úradu

Vymedzenie základných pojmov

- **Osobné údaje** – údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo
- **Osobitná kategória osobných údajov** (tzv. „citlivé osobné údaje“) – osobné údaje odhaľujúce najmä rasový alebo etnický pôvod, náboženskú vieru, politickú príslušnosť, údaje týkajúce sa zdravia alebo rodné číslo
- **Spracúvanie osobných údajov** – vykonávanie akýchkoľvek operácií alebo súboru operácií s osobnými údajmi
- **Informačný systém osobných údajov** – akýkoľvek usporiadaný súbor osobných údajov systematicky spracúvaný podľa vopred vymedzených kritérií a na vopred určený účel

Vymedzenie subjektov

- **Prevádzkovateľ** - každý, kto sám alebo spoločne s inými vymedzí účel spracúvania osobných údajov, určí podmienky ich spracúvania a spracúva vo vlastnom mene
- **Sprostredkovateľ** - každý, kto spracúva osobné údaje v mene prevádzkovateľa, v rozsahu a za podmienok dojednaných s prevádzkovateľom v písomnej zmluve
- **Oprávnená osoba** - každá fyzická osoba, ktorá prichádza do styku s osobnými údajmi v rámci napr. pracovného pomeru
- **Dotknutá osoba** - fyzická osoba, ktorej sa osobné údaje týkajú
- **Zodpovedná osoba** – fyzická osoba poverená výkonom dohľadu nad spracúvaním osobných údajov

Základné povinnosti prevádzkovateľa

- Základné princípy ustanovené zákonom – **platia pre každého prevádzkovateľa** (výnimky – verejný sektor), napr.:
  - pred začatím spracúvania osobných údajov jednoznačne vymedziť účel spracúvania
  - určiť podmienky spracúvania bez obmedzenia zákonom garantovaných práv dotknutej osoby
  - získavať osobné údaje len na vymedzený alebo ustanovený účel
  - zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojim rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie

Právny základ

- Každé spracúvanie osobných údajov musí byť realizované na právnom základe (právny titul, oprávnenie) – napr. súhlas, osobitný zákon, zákon o ochrane osobných údajov
- Výnimky z potreby súhlasu dotknutej osoby – napríklad pri plnení zmluvy, ktorej je dotknutá osoba zmluvnou stranou, spracúvanie osobných údajov nevyhnutné na ochranu života, zdravia alebo majetku dotknutej osoby alebo spracúvanie už zákonným spôsobom zverejnených osobných údajov

Bezpečnosť

- Za bezpečnosť osobných údajov zodpovedá prevádzkovateľ a za týmto účelom je povinný prijať primerané bezpečnostné opatrenia
- Rozsah a dokumentácia bezpečnostných opatrení bližšie upravené vo **vyhláške Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 164/2013 Z. z.**
- Príloha vyhlášky – „manuál“ k vypracovaniu bezpečnostnej dokumentácie príslušného stupňa

Bezpečnosť

- Zákon rozlišuje 3 stupne bezpečnostných opatrení:
  1. **Dokumentácia v základnom rozsahu**
  2. **Bezpečnostná smernica**
  3. **Bezpečnostný projekt**
- Rozhodujúce kritériá
  - spracúvanie **osobitnej kategórie osobných údajov**
  - **prepojenie informačného systému s verejne prístupnou počítačovou sieťou**

Oprávnená osoba

- Fyzická osoba sa stáva oprávnenou **dňom jej poučenia**
- **Nie je totožná so zamestnancom** (kritérium styku s osobnými údajmi v rámci výkonu svojej pracovnej činnosti)
- **O poučení je prevádzkovateľ povinný vyhotoviť písomný záznam (podľa § 21 zákona)**
- **Povinnosť mlčanlivosti** – oprávnená osoba je povinná zachovávať mlčanlivosť o osobných údajoch, s ktorými príde do styku a nevyužívať ich pre vlastné účely; táto povinnosť trvá aj po skončení jej funkcie

Zodpovedná osoba

- Zákon prenáša bremeno zodpovednosti za odbornú prípravu zodpovednej osoby z prevádzkovateľa na úrad
- **Nevyhnutným predpokladom na výkon funkcie zodpovednej osoby podľa novej právnej úpravy je úspešné absolvovanie skúšky na úrade**
- **Podrobnosti o skúške upravené vyhláškou Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky č. 165/2013 Z. z.**

Zodpovedná osoba

- Zmena predpokladov, za ktorých je prevádzkovateľ povinný poveriť zodpovednú osobu
  - **Zákon č. 428/2002 Z. z. – viac ako 5 zamestnancov**
  - **Zákon č. 122/2013 Z. z. – 20 a viac oprávnených osôb**
- Zodpovedná osoba zabezpečuje plnenie povinností prevádzkovateľa v oblasti plnenia základných povinností, poučení oprávnených osôb, vybavovania žiadostí dotknutých osôb, prijatia bezpečnostných opatrení, osobitnej registrácie informačných systémov, cezhraničného prenosu...

Dotknutá osoba

- Dotknutá osoba má právo **na základe písomnej žiadosti** od prevádzkovateľa vyžadovať napr.
  - potvrdenie, či sú alebo nie sú osobné údaje o nej spracúvané a zoznam spracúvaných osobných údajov
  - informácie o spracúvaní osobných údajov v informačnom systéme a informácie o ich zdroji
  - opravu alebo likvidáciu svojich nesprávnych, neúplných alebo neaktuálnych osobných údajov
- Posilnenie práv dotknutých osôb v prípade spracúvania osobných údajov na účely priameho marketingu

Dotknutá osoba

- **Obmedzenie výkonu práva dotknutej osoby**
  - základe zákona
  - ak by jeho uplatnením bola porušená ochrana dotknutej osoby
  - porušenie práv a slobôd iných osôb
- Povinnosť vybaviť žiadosť v lehote 30 dní bezplatne (okrem účelne vynaložených vecných nákladov)
- Obmedzenie práv dotknutých osôb je prevádzkovateľ bez zbytočného odkladu povinný oznámiť úradu

Registrácia a osobitná registrácia

- Aplikuje sa na informačné systémy, ktoré spracúvajú osobné údaje **plne alebo čiastočne automatizovanými prostriedkami spracúvania**
- Možná aplikácia **výnimiek** (osobitný zákon, dohľad zodpovednej osoby...)
- Proces registrácie a osobitnej registrácie cez žiadosť dostupnú na webovom sídle úradu

Sankcie

- Druhy sankcií:
  - **poriadková pokuta**
  - **pokuta**
- **Zverejnenie porušenia zákona** – osobitný druh represívneho opatrenia
- Obligatórnosť sankcií

Legislatíva EÚ

- Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 95/46/EC o ochrane jednotlivcov pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe týchto údajov
- V súčasnosti v legislatívnom procese návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov
- Prísnejšia a jednotná regulácia, zavedenie nových právnych inštitútov, napr. „right to be forgotten“ – právo byť zabudnutý

Ďakujeme za pozornosť

Úrad na ochranu osobných údajov
Slovenskej republiky

eFOCUS